

Preč.
siemensijskiDr. I. Đ. Višošević rektor grkl.
Zagrebl. gornji grad

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Виходица сваки тиједен. — Предплатна за рок 80 динар, на пол рока 30 динар. За Америку и други крај 2 долари рочни.

Предплату и писма до Редакције и Управе треба посыпати на адресу: „Руски Новини“ Панчево (Југославија).

Наша књижка.

Жадимо наше, да ћој већим књижкох виц вељо. Не мушено би тога да би руциме медзи широки круги народу, до европских гимназија, але... за нас би, терез ше не могло цјоком вијолини. И будо вељке. На таки начин способ могли тоги, која видана до наша, пристигти збога буц видани писци, човеки, драме, прахом чекају на својим читатељима. Можеби, же цена њих вдерена одловедно до часу, кад будо већим ценама, за нејака пренељива. Але чи да и ту руџиме хиљаду на економски обставини? Та на тога право не можемо. Но баш кад змејиме материјално стапи, мало зме за преширењи својим књижкама, зроби. Мадо будо и пропаганди и роботи коло тога.

А наша, кад час прибид, да ће скоро з места не рушамо, чи гледаш нам з тога положења виходу, чи плашаш само?

Видиме нај, же хорв. Друштво св. Европија тисачи и писачи књижкох дана спровођу народу; и то за најменши пешак. Гоч ше ми онда за стог роки неможемо з вима ровнац, итак приходи човекови жас, же наша књижкова продукција ограничена па једи календар рочни. Ридки часи и бира вељаки штета, кад ми видамо једну књижочку. Што остало? Служба Божја видела чежко тач је значење од непредвидене вјакости и за нашу националност. Да тога цена је пешак, по бира посечење јава. Чом же би зме ше прето не научили дајес са другима народом и бути готови и на мали дефицит, кад не лем роби о јак успишћеном преширењу нашега друковачког слова?... Конкретно: чом же би ше и цена Календару, кад артикли нашега параста таки тун, не знажела до највећих гранција? Но знајемо, же, највећи пре високу цену и календар, јак и други видана, нерозпределени.

А даље: горуће жадимо и парастох и штетничкото, да не вида „Словак“ — антологија нашега писменства. Позбарај друковани, або зложиц з иже не-друкованих творах једну књижку (у хорв. „Selo i grad“), испуниши јој врез наша Новини и з тима режио посцијаш.

Вибива же вопрос: Хто буде читач? Во публику треба за читаче вијеховац, приготвиј јак за писце. Але так и приготујеме, одхопаме читачох, кад јим за мали пешак даме до рукох књижки, а не лем складајуци капитал, тог и то вељке добро.

О тим би-нужним, али неизбежним разјајима, радници те и толковац, бо вопрос тот, попри шијких чеккословачких чека свога решења.

С. Саламон.

Наши нови буџет.

Министер финансийох Др. Џорђевић придај Народној Скупштини предлог новог буџета. Јак знаје државни буџет то рахунок државних видаткох и пријатских у једином року. Тот рахунок вироби министер финансийох за једи рок напредок, а већ народни посланици у парламенту маје го одобривати, а можу го, разумимо ше, у лачим и мењијац. Тот нови буџет ма вредни од 1. априла 1933. до копча марта 1934.

Шијких пријаткох израховано у тим новим буџету 10 милијарди 438 милиони, а только ма буц и видаткох. Тот буџет од терашњег месеци за 885 милиони динари. По окремих министерствима видатки расподелени так:

1. Верховна државна управа 151 и пол милиона (за 2 милиони 269.000 већа, јак у терашњем буџесту, по вредни до копча марта 1933. року).

2. Пензије и инвалидски подпори 915 милиони и 758.000 динар (за 4 и пол милиона већа).

3. Одјелата државних друштвах једна милијарда и 187 милиони (за 371 и пол милиони већа).

4. Министерство правде, (то су суди и црквени подјур) 358 и пол милиона (за 31 милион већа).

5. Министерство просвети (школи) 784 и пол милиона (за 30 и пол милиона већа).

6. Министерство војнавајућих дјелох 121 милион (за 16 и пол милиона већа).

7. Министерство вука јавних дјелох (српски управи, жандармерија) 551 милион (за 15 и пол милиона већа).

8. Министерство финансија 303 милиони (скоро за 15 милијони већа).

9. Министерство војске 9 милијарди и два милиона (за 150 милијони већа).

10. Министерство будовљајућег привада и пошта 164 милиони (за 33 милиона већа).

11. Министерство жељезниц 152 и пол милиона (за 26 милиони и 800.000 динар већа).

12. Министерство земљедјавства 61 милион (за 7 милиони већа).

13. Министерство за тарговину и индујстију 45 и пол милијона (за 5 милијони већа).

14. Министерство за сопствену политику и народне здравље 150 милиони (за 9 и пол милијони већа).

15. Министерство за тешке вијеване народе (Соколи) 15 милиони (за 3 милијони већа).

Резерви кредитни 25 милиони (за 5 милијони већа).

Шијкого видатку на државну управу 7 милијарди динари, за 585 милиони већа, јак ма терашњи буџет.

Видатки на државни установи 3 милијарди и 450 милијони динари.

Ведро шијких видаткох дума попа, држава мај у времену од 1. априла 1933. року до копча марта 1934. року 10 милијарди и 458 милијони динари.

ПРИЯТКИ:

Посредна порція (рижні такси) 1 мільярда 808 мільйонів (за 145 мільйонів пісней, як тежа).

Іспосредна порція (землярина, тендерна, службовицька порція и др.) 2 мільярди и 800 мільйонів (за 305 мільйонів менші).

Монополії одна мільярда и 600 мільйонів (за 204 мільйонів менші).

Держави уставовій приватні чистого хаску 535 мільйонів.

Рижні приятки 150 мільйонів.

Як в того видиме, найвець видатку іде на військо (20%), лобо п'ята частини, вець на одержання ділствор, на пенсії и інвалідські подпори. А найвець приходу ма держава од посередних порцій, а вен од таєх и монополіях.

На кельо гено постачанні тог план буджету пременя и можебуц зменши, о тим напишеме, кед що о тим у Нар. Скуштини будзе розираць.

**УКРАЇНА**

Пошвещане нашого семинара у Риме. — В неділю 13. новембра була у Риме пошвещане будваж грекокат. семинара, у котрим ще буде учц за священикох богослове піцкіх грекокатолікох Славянох. Розуми ще, же таж будзе ще найвець наших руско-україн-

П. Матюович:

Страцени син

Бвангельска драматична притча у штирох дійох.

(З хорватского преложек Габор Букатко).

АНГЕЛ: (пуня мі руку) Чом ши цьм такі? Ти знаш добре, же це любим ти власного брата. Любич це од гевтого дні, кед сом це свояких, бо ци таки інспіції ти и бара вельо церкви. — Нуло бі ци вельо легчайше, да ми зникаю повес. Открай ма пригіну своїй жалюсія, плюда ма шицко, по ци лежи на перду! Чом ши таки смутни?

ЯКОВ: И я тебе плюбдел як брата, — ще веци, як оца. (Чевки вдихне) Нікому сом не открай свою тайну, але тебе повес шицко. Чуй! Буд сом богати, мал сом сло везь. Думал сом же п'ят богатціто чловека одомне, и же тог ківаж ніда ив годжен пресец.

Так ми гуторехи и мійо пійтаже.

На пійтаже ала ходії, котри ме наведи на грих, опили же и на пістатку піктади. Всіх кед сам не мотал зіх робив бо сожис засял, та же крем Скупца ніхто други не сціл зікц до роботи. А у п'яті церкви — вельо, вельо... — сказаш уж.

АНГЕЛ: Страцени ця так оло?

ских богословох, бо других грекокат. Словниох єст боро мало, а нас веци як 5 мільйонів. И так то буде заправо наш семинар. Красна то палата на ядини трунку у Ватикану. На пошвещане буде седем наших руских владикох: др. И. Бучко, вастуцник галицького митрополита графа Шептицького, наш Преподавач, Гр. Хамішик, владика зос Станиславова, Й. Коцловський, в Перемишля и Його помочни владика др. Лакота, о. Павло Гайдич в Пряшеве и о. Алекс. Стойка в Ужгороді. Торжественну Службу служил владика в Перемишля.

У тим семинару єст места за 35 богословох. Тераз уважаю з ним якто монахи Васильяні, а ректор в др. Люкіан Головецький.

Нарада наших владикох у Риме. — Як же уж скомли, єшиши ще у Риме 7 наших владикох, котри тримали паради о важких церковних стварах, у первини зборе о новим видашо наших церковних клієнкох. Роби ще о тим, да ще у шицких наших країах хаслюти исти церковні хвібки и да богослужение буде вишаць щицким єднаке.

Будовля Українського Народного Дому у Праги. — У Чеській по вісім сест вельо Русинів Українців, котри поїхали в Україну перед болгарівців и в Галичину перед Поляками. У Прагі єст якій українські дружства, котри тераз поділяю ще будовання Українського Народного Дому, котри буде штрезком шкідного українського житва у Прагу. На чолі Одбору за будовлю Народного Дому стої др. Горбачевський, професор університету и бувши міністер.

Немецькі влади ище нет.

Прешлого тижня намецька влада на чолі з фон Папеном ісподіяно задековала. Вона не мала за собу вешикну ані у новим парламенту и тримал ю своїм довірим єдини президент Гінденбург. Тераз вилатра, же нову владу годжен уложиц предњак найважкій страні Гітлер. Але Гінденбург літа од Гітлера, да му загарантює, же ще буде тримац закон.

ЯКОВ: Ци ще сесе вериц. Рок уж чувам його шиці, а ище міліні шмати на кулем, та мушим ето копиць тоти своєї розі. Ані ми пінєвки не да. Гладноти ме трима. Та гацьбим ще в туториц.

АНГЕЛ: Гутор, поведа шицко!

ЯКОВ: (скрива ліца во ліанах). Кед сом бара гладни, а гаца мі не да вечеру, мушим од шицькох одберап іх власне, да не умрем од гладу. Віз же гевти зарели булави и кромпі, цо их давам шицьком до валова, ляпши су як мох речера. А я веци покрадаме віддам гу валозу, пливем од шицькох фалат булави и см. да тасціям прація жалудок. (Здихна себе в уцихнє).

АНГЕЛ: Страцю! А шицко щи одоміс тає.

ЯКОВ: То ніхто не якал окрем мяня и Бога. Сікл сом то шицко подношиц за юкту своїх пригох, бо сом бара вельо зогрятел. О, да ти знаш, цо сом бул и цо сом могол буц, да сом не уважаєл своєго оца и своєго брата, и зохабея сом оцінки дом!

АНГЕЛ: То я шицко знам.

ЯКОВ: (таргне ще). Ти яким? — Откада? — Я ци ще не гуторел о моїй пресциосці, а мой велал, дзе сом ще народзел, бара давако сіца, та ба від як ту не могло ще дознаць.

АНГЕЛ: Думаш? Наш остатніх дійох дознаць сом за шицко.

нох, котри уж віддані і же буде ман у парламенту вешикну. То Гітлер іще не вана, бо за вешикну треба 293 послаників, а вон має 196. Найскорей годжен військ до Гітлерової влади католіків Центрум, кориси ма 90 послаників, але і ту буде ище до вешикік хвібці 7 мандати.

Атентат на Ербо.

Тих дійох вожев ще председник французів відії Ербо до вірошу Ісант у Бретані, дає була преслава 400-річного ювілею, як Бретані соєднила з Французів. Хто піка вднімитом розглядал щині пред приходом желеаніц, у котрій ще вожев Ербо. Але па даскелью жинти скорей желеанічаре обачали, же щині потубеки и становили желеанічу в так Ербо спашел ще од катастрофи.

Союз Народох

зійшов ще до Женеви на надзвичайне засідання, ик котрим ще ма уніорд китайско-японські спор пре Маньжуру. Комесія, цо ю союз Народох послає ще злоні до Маньжуру, да на лицу места преучи обставини, пренаща, же за прелівані креви у Маньжуру криви Японці. Але тераз на Засіданні Союза Японські делегат виявел отворено, же не признава Союзу права, да ще миши до маньжуровських стварок. И тераз Союз Народох сам ю, по ма робиц. Ніхто го не стуха.

Нова плаща уряднікох Союзу Народох.

Урядніком Союзу Народох тиж зійшено плацу за 20%. Але и тераз ма главки тайник Союзу 2 мільйони динари рочин, а Його помочнико по єден мільйон. На нещкаши часи то віделік превельо, тим бархай же тот Союз Народох ніч не роби, дем ще браконєро ради и ради.

Точни результат немецких виборок.

Конечно службено прогляднені тот результат немецких виборок, цо були 6. новембра. Достали послаників:

Народні соціялісти (Гітлер) 196,
Соціялісти 121,

ЯКОВ: (става у пуду, а за піж х ангел) Як? Хто то ще дочул за мілю прешлюц?

АНГЕЛ: Твой піці послал з дому слуги да по цілим краю глядял його страценого сина. Сідя од ніх пришол аж ту, та що питал за це. Ніхто ніж не подумал, жечто ти страцени син, але я такий зіні. Нікому сом ще не гуторел да далей не дозна.

ЯКОВ: (лівія го за ліце). Чи ти то гуториці правду? (абунети) Та чи ми оціц справди ще гісса? Чи же спрієць ще не забуд.

АНГЕЛ: Правду ци гуторим, вер ми. Слуга ще волал Шимко.

ЯКОВ: Шимко, тот добри старец! О, да сом го голем видавел. (обрати ще) Але запіні цо сом го не віддавел. Най піці и далей гляда страпленого сина. Годом не зна, же я не дем «страцени» син, але и «рослини» (Лапа ще з рукою за гляну) О, апо мой, добри апо!

АНГЕЛ: Слухай, Якове, цо ци я повсем. Чом да и далей персони ало? Злох Скупца, та ще врац ту оцюви.

ЯКОВ: (одлучно) Та да дочким, да брат напійка на мяне пси х да мі ще слугове шимю, а оціц да ме оджело?

АНГЕЛ: Видаки, то ци діяльніця на ухо, лес да це и далей затрима у гриху и злу. Вре ци верши діяльніця? Ні! ти возвиши добруту своєго піса. (Яков ще зачумай) Не знаю, же шицки слугове за тобу жалували, кед щи от-

Комунисти (немачки большевици) 100,
Католичка странка „Центрум“ 90,
Немачки националисти (Гутенберг) 51,
Немачка Народна странка 11,
Остали 6 мали странки достали ведро 8 посланикох.

Троцки путус.

Познати болњевицки предњак Троцки, когого њега колега Сталін витнада большевицким држави, бо ги не сецел у шицким слухац, одпутовао тих дњу из Цариграду, где до тераза бивал, аж до Коненграда у Данској, где го посетиле дајски студенти, да има тринаесетак о большевицким револуцијама. Путувају на луксузней ладији како плавици или на автобус, бо веома испаски заработил на превезивању креви за време револуције.

По изборах у Америци.

Ведно у избором председника Удружења држава Америке бул избран и амерички парламент, који има тераз и у нас, ма да два часада: Дом наступника (кој чини Народна Скупштина) и Сенат.

У Америци има два странки демократска и републиканска. До тераза владала републиканска странка и она мала за иторијом двох првака (терапији Гувернера и пред јам кој бул Калиџ). Тераз надвладали демократи. Веома достајуо првака (Рузвелт), а у парламенту има тик жејину и то:

У дому наступника:

Демократска странка има 314 посланикох, Републиканска странка има 116 посланикох.

У Сенату:

Демократи 59.

Републиканци 36.

Јак видимо, већине има демократи абсолютну већину и можу владац целим по своме воли.

Владел ће.

— Ви најсце гутпарице, же то правда, же јест пак, да су жадејши од својих твадох?

— А гей! Ја сам такога пса.

— А так? Веџ вам верим.

Ходася, брат ци кагварел оца, да има да већеј већини, ли ци ша сам интал, а не знаш ци ја оцем вијава по Шимкови, када уж охабел очински дом.

ЯКОВ: Паметам идија што. Када би не увијеше знашео дајке ало, врац ће ту огодији својому, који ће ческа да ће привита и пријутљи на својој очинској перша". Так ми јесте јашаја оцем.

АНДРЕЈ: Но, па је сушашише. Оцем је чекај. Поглавајши свога, врац ће ту њому. (Иако цико, разумију) Роздумай себе добре. Я идзем, ако да опатрим своје очи, чи можебуде не одипли дајко.

Яков сам.

ЯКОВ: (бара задумаша, гутпари помажи): Да ће врацији ту оцови? О, јаки бим бул јешији да го не охабел, але тераз не јемеши назад ту њому. Не можем. Буду ми вируцовуц пред очи, лебо оцет лебо брат.

Слугове ми ће буду шмејац а лежа хрипта, а дасци по драке буду кричац: „Роскињак — јаки на „росипни сим“. Не можем јаки гајићи је, (спуни главу и цико в. Приходији помажи Скупштина, отгледаши и скапаша себи).

Яков и Скупштина.

СКУПШТИНА: Џе робиш ту, подливо?

ЯКОВ: (помажи је обрачији ту њому би го јешији дајко не чуј) Џе?

Пременки у закону о дружтвима и о изборима.

Дана 22. новембра предложил министар праћених дјела и Жика Павлов Народне скупштине предлог закона о пременама закону о дружтвима и закону о изборима народних посланикох.

За тераз приношимо ћемо важније пременки у тих основним законима:

КОД ОДЛУКА КАЖДЕМ МОДЕРНОЈ ДРЖАВИ, А КЕД ИХ НАРОДНО СКУПШТИНА ПРИМИ И ПОТВЕРДИ, НАГЛАШЕМЕ ОШИРНЈЕШ.

Закон о дружтвима.

Стари закон тераз ће мени у тим, же извојованој странка не мушки маја у квадратим срезу организација зос 60 члена, але доси да ма голем у и половини среза организација зос 30 члена, але тоги срези мушки буц разместени голем у шејспох банкникох. Када нова странка буде каја тог способ организована, тади министер може је и постојије и дајији дозволи, а може и забрани.

Странка, кадаје постојије влада одобрена, може отимац својој политичкој схаджи у затворима просторима (хижама) без дозволи власнику, ћемо мушки таку схаджу 24 години скретије власнику пријави. За скупштини под голим небом потребна и на даљи дозвола власнику.

Закон о изборима.

По новим закону буде ће по бавининој изборица 348 посланикох и то поједији бавинини изборицох послањи.

СКУПШТИНА: Џе робиш ту, јас же ци јашаши? Шицки ци поједији до чији, а ти ту ленуји. Езер рази сом ци кагварел, же ши је зачне вадуји.

ЯКОВ: Зохаб ти миси на жаре. (Обрачи је, ли да то даје не човицо).

СКУПШТИНА: (у чуду) Џе? Чи је тајк отповедајуји гајдови?

ЯКОВ: Да јашка је бул мој гајда, але већи је па. (Обрачи је ту њому) Слуговат сом це цали рок, але већи не будем анје даји. (Преходи је) Тријама ша је ав да слугу, але як раба, — идија горите; як оставијош се. Твојо је пак и шакији голем даја најдна, але и немај анје ћада. А чи то је остатаку дајаке чудо? Алиј ти лепше не жешаши. Не гутпари лодас дармо, же или лебо сам диковат, лебо його најљепши пайтат. У твојим доме не чуј молитва, ши је не спомињаш боже. Својој је жејији з дјечији одогнал од себе.

СКУПШТИНА: (прекосно и поснердно) Баш је да сом је научији од твојога оца, који је њому не научији, але је тако постал до никога живета.

(Даје је буде).

Савска 69 (скретије 58),
Дунавска 50 (скретије 51),
Вардарска 44,
Моравска 40,
Дринска 37,
Зетска 32,
Дравска 25,
Приморска 21,
Вербаска 20.

Крејм тога избора Београда зос Земуном и Пакичевом 3, Загреб 2, Љубљана, Нови Сад, Сарајево и Скопље по једног посланика. Шицких посланикох би већ нова Народна Скупштина имала око 360 (теразија ма 314).

По новим закону посланик не трације свог мајдата, када је у политици не склада са предњаком („носионом“) листи, на кадреји бул избран.

Кандидатску листу мушаја предложије по тријену избиратељима з оловки среза, цо их је у држави (скретије по 60 з кадрого среза). Кажди кандидатска листа мушки маја у квадратим срезу свога српскога кандидата. Тога српскога кандидата предложије листа пејци избиратељима (скретије требаје 200).

Кандидатска листа, која на чиборох достане највећији гласи (репрезентативу већину) достапа 1/3 шицких посланикох (скретије 1/4).

То је најважније премене у тих законима. Зос тим је даваја можливост и меншинама странком, да могу вистуји у политичким жијеку, јак вијевел министер председник и др. Сршкич.



Нови клуб у Народне Скупштине.

З почетку були шицки посланици у Народне Скупштине једно у једном Клубу. Веџ з того Клуба вистујеле пејци хорватски посланици зи чада з бувшим министром Дром Никичом и основали окреми „Народни Народни Клуб“. Тих дњу вистујеле водећи посланици з Клубу Радикалне Српске демократије. Веџ основали „Југославијске Народни Клуб“ докогрото скоро кадаји даје вистују појава посланици.

Три влодјески банди

влодјеска појавијају у Београду, кадаји по Београду крадује уж од скретије. Шицки је вистујају, же крадује, бо не мади роботи. — Вијатри, же шицки је бадији вистујају на безногобојији, кадаји тада не роботи и кадаји бадији зији грачи и спровадаји, гоч би и мади роботу.

Зменшана путнији трошкох.

Платија зијата нову уредбу о трошкох државних уредниках и о трошкох који преселени. Министром и баном зменшаки путнији трошко

